

Nivalan kaupunki

Suunnitelmapuosien valtionosuuksien arviointi

Jussi Sallinen, johtava konsultti

Kaupunkien ja kuntien verorahoituksen muutos sote-uudistuksessa

- **Tuloverot**

- Veroprosentti muuttuu – nykytiedoilla kaikkien kuntien veroprosentti laskee 12,64 yksikköä
- Verotuksen efektiivisyys paranee vähennysjärjestelmien yhdenmukaistamisen (kunnat – valtio) seurauksesta.
- 2023 ja 2024 tulo- ja yhteisöveroon kohdistuu poikkeuksellisia tilityksiä, kun ennen vuotta 2023 kerätyt verot tilittyvät vanhoilla korkeammilla veroprosenteilla vuosina 2023 ja 2024.

- **Yhteisövero**

- Yhteisöveroista poistetaan ~1/3 pienentämällä kuntaryhmän jako-osuutta
- Myös yhteisöveroissa on kunnallisverojen kanssa yhtenäinen ilmiö, kun aikaisempien vuosien kertymää tilitetään vielä uudistuksen jälkeisinä vuosina korkeammalla kuntaryhmän jakosuhteella

- **Kiinteistöverot**

- Ei suoraa muutosta sote-uudistuksen yhteydessä
- Kiinteistöverot tuodaan osaksi verotulojen tasausta (50% kiinteistöverosta)

Valtionosuuksien vaiheittainen muutos

- Vuoden 2023 valtionosuudet pohjautuvat vuoden 2021 tilinpäätöstietoihin, vuoden 2022 talousarviotietoihin ja VM:n huhtikuussa 2022 tekemään verotuloennusteeseen
    - Vuoden 2021 tilinpäätöstietoja on tarkistettu vielä lähiviikkoina ja uusin päivitys VM:ltä tulossa lähipäivinä
  - Tiedot tullaan tarkistamaan vuonna 2023 vastaamaan vuoden 2022 tilinpäätöstietoja ja vuoden 2022 maksuunpantuja verotuloja. Tämä korjaus vaikuttaa valtionosuuksiin vuodesta 2024 alkaen
- Korjauksessa on kuusi vaihetta
    1. Kaikkien kuntien siirtyvät kustannukset ja tulot yhteensä. Erotus alkuperäiseen laskentaan vähennetään kaikkien kuntien valtionosuudesta yhtä suurella euroa per asukas periaatteella
    2. Kuntakohtaiset siirtyvät kustannukset tarkistetaan
    3. Kuntakohtaiset siirtyvät tulot tarkistetaan (huomioidaan kohdan 1 leikkaus)
    4. Lasketaan siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus ja lasketaan uudelleen 60% muutosrajoitin
    5. Lasketaan kunnalle uudestaan nykyinen ja uudistuksen jälkeinen tasapainotila
    6. Lasketaan tasapainotilan muutosta tasoittava siirtymätasaus

Perustilanne

Huomioituna soten tämän vuoden ylityksen aiheuttama 830 000 euron lisäys
sotemenoihin

Laskennassa käytetyt tiedot

- Vuoden 2022 sote-menojen toteutuminen 830 000 euroa alkuperäistä talousarviota suurempana
- Verotulot Kuntaliiton veroennustekehikon (18.11) mukaisesti ja jatkettu FCG:n veromallilla vuoteen 2027 saakka
- Väestö Tilastokeskuksen vuoden 2021 ennusteen mukaisesti
- Valtionosuudet FCG:n valtionosuusmallilla, huomioiden sotesta aiheutuvat poikkeukselliset erät ja vuonna 2023 tehtävä jälkitarkistus
- Vuoden 2023 valtionosuuksien pohja VM:n 17.11 tekemän laskennan mukaisesti

Laskennan yksityiskohdat

- Laskennalliset siirtyvät kustannukset ovat 104 099 euroa suuremmat kuin todelliset siirtyvät kustannukset
- Kasvanut arvio vuoden 2022 verotuloista nostaa siirtyviä tuloja, kuten myös koko maan ylityksestä johtuva valtiosuuden jälkikäteistarkastus

Siirtyvät kustannukset	Alkuperäinen laskelma VM	Päivitetty laskelma FCG	Muutos
TP 21	43 788 309	43 788 309	0
TA/TPE 22	45 934 000	46 764 000	830 000
Siirtyvä kustannus yhteensä 2022 tasolla	45 795 606	46 868 099	1 072 493
		-104 099	
Siirtyvät tulot	Alkuperäinen laskelma VM	Päivitetty laskelma FCG	Muutos
Siirtyvä vos	18 833 809	18 833 809	0
Siirtyvä yhteisövero	627 762	660 802	33 040
Veromenetysten kompensatiot	4 582 142	4 582 142	0
Siirtyvä kunnallisvero	17 151 510	17 401 662	250 152
Verotuskustannusten alenema	78 811	78 811	0
Verotulojen tasauksen muutos	-5 764 287	-5 764 287	0
Jälkikäteistarkistus		383 341	383 341
Siirtyvät tulot	46 880 700	47 547 232	666 533
Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus	-1 085 093	-679 134	
Muutosrajoitin	648 350	404 774	-243 576

Nivalan valtionosuudet ja verotulot

Nivala	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kunnallisverotulot	31 609 125	16 202 206	15 854 317	15 837 893	16 412 401	17 005 627
Kiinteistövero	2 631 929	2 555 163	2 575 064	2 595 200	2 615 577	2 636 197
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 318 824	1 574 739	1 436 860	1 490 647	1 535 366	1 581 427
Valtionosuudet (VM + OKM)	37 472 696	14 109 912	14 060 350	14 425 937	14 642 950	14 615 996
Veromenetysten kompensatio	6 471 530	1 952 343	1 952 343	1 952 343	1 952 343	1 952 343
Muutosrajoitin		648 350	404 774	404 774	404 774	404 774
Siirtymätasaus		-328 873	-348 788	-204 165	-60 599	-4 004
Koko maan korjaus			-575 012	-575 012	-383 341	-383 341
Valtionosuudet yhteensä	43 944 225	16 381 731	15 493 667	16 003 877	16 556 127	16 585 768
Verotulot yhteensä	36 559 878	20 332 108	19 866 240	19 923 740	20 563 344	21 223 251
Verorahoitus yhteensä	80 504 104	36 713 839	35 359 908	35 927 617	37 119 470	37 809 019

Soten siirtymätasaukset vuonna 2024 yhteensä 840 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2023

FCG.

Vuokrasopimuksen muutos

Edellisen ylityksen lisäksi lasketaan mukaan myös pääomavuokran takautuva muuttaminen 1.1.2022 alkaen 6 prosentin tasolle. Soten lisäkulu vuodelle 2022 yhteensä
 $436\,949 + 830\,000 = 1\,266\,949$ euroa

Laskennan yksityiskohdat

- Laskennalliset siirtyvät kustannukset ovat 100 000 euroa pienemmät kuin todelliset siirtyvät kustannukset
- Kasvanut arvio vuoden 2022 verotuloista nostaa siirtyviä tuloja, kuten myös koko maan ylityksestä johtuva valtionosuuden jälkikäteistarkastus

Siirtyvät kustannukset	Alkuperäinen laskelma VM	Päivitetty laskelma FCG	Muutos
TP 21	43 788 309	43 788 309	0
TA/TPE 22	45 934 000	47 200 949	1 266 949
Siirtyvä kustannus yhteensä 2022 tasolla	45 795 606	47 094 913	1 299 307
		106 036	

Siirtyvät tulot	Alkuperäinen laskelma VM	Päivitetty laskelma FCG	Muutos
Siirtyvä vos	18 833 809	18 833 809	0
Siirtyvä yhteisövero	627 762	660 802	33 040
Veromenetysten kompensatiot	4 582 142	4 582 142	0
Siirtyvä kunnallisvero	17 151 510	17 401 662	250 152
Verotuskustannusten alenema	78 811	78 811	0
Verotulojen tasauksen muutos	-5 764 287	-5 764 287	0
Jälkikäteistarkistus		384 527	384 527
Siirtyvät tulot	46 880 700	47 548 418	667 719
Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus	-1 085 093	-453 505	
Muutosrajoitin	648 350	269 397	-378 953

Nivalan valtionosuudet ja verotulot

Nivala	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kunnallisverotulot	31 609 125	16 202 206	15 854 317	15 837 893	16 412 401	17 005 627
Kiinteistövero	2 631 929	2 555 163	2 575 064	2 595 200	2 615 577	2 636 197
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 318 824	1 574 739	1 436 860	1 490 647	1 535 366	1 581 427
Valtionosuudet (VM + OKM)	37 472 696	14 109 912	14 060 350	14 425 937	14 642 950	14 615 996
Veromenetysten kompensatio	6 471 530	1 952 343	1 952 343	1 952 343	1 952 343	1 952 343
Muutosrajoitin		648 350	269 397	269 397	269 397	269 397
Siirtymätasaus		-328 873	-439 039	-294 417	-150 850	-5 059
Koko maan korjaus			-576 790	-576 790	-384 527	-384 527
Valtionosuudet yhteensä	43 944 225	16 381 731	15 266 260	15 776 470	16 329 313	16 448 150
Verotulot yhteensä	36 559 878	20 332 108	19 866 240	19 923 740	20 563 344	21 223 251
Verorahoitus yhteensä	80 504 104	36 713 839	35 132 501	35 700 210	36 892 656	37 671 401

Soten siirtymätasaukset vuonna 2024 yhteensä 1 065 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2023. Vuosina 2024 – 2027 Nivala menettää valtionosuuksia 819 000 euroa siihen verrattuna että vuokrasopimusta ei muuteta

FCG.

Vuokrasopimuksen muutos 2

Varsinaisen soten ylityksen lisäksi lasketaan pääomavuokran ja ylläpitovuokran takautuvasti 1.1.2022 alkaen. Vaikutus vuokrien nousuun 600 032 euroa ja soten muu ylitys 830 000 euroa = 1 430 032

Laskennan yksityiskohdat

- Laskennalliset siirtyvät kustannukset ovat 184 000 euroa pienemmät kuin todelliset siirtyvät kustannukset
- Kasvanut arvio vuoden 2022 verotuloista nostaa siirtyviä tuloja, kuten myös koko maan ylityksestä johtuva valtionosuuden jälkikäteistarkastus

Siirtyvät kustannukset	Alkuperäinen laskelma VM	Päivitetty laskelma FCG	Muutos
TP 21	43 788 309	43 788 309	0
TA/TPE 22	45 934 000	47 364 032	1 430 032
Siirtyvä kustannus yhteensä 2022 tasolla	45 795 606	47 179 569	1 383 962
		184 463	

Siirtyvät tulot	Alkuperäinen laskelma VM	Päivitetty laskelma FCG	Muutos
Siirtyvä vos	18 833 809	18 833 809	0
Siirtyvä yhteisövero	627 762	660 802	33 040
Veromenetysten kompensaatiot	4 582 142	4 582 142	0
Siirtyvä kunnallisvero	17 151 510	17 401 662	250 152
Verotuskustannusten alenema	78 811	78 811	0
Verotulojen tasauksen muutos	-5 764 287	-5 764 287	0
Jälkikäteistarkistus		384 970	384 970
Siirtyvät tulot	46 880 700	47 548 861	668 161
Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotus	-1 085 093	-369 292	
Muutosrajoitin	648 350	218 869	-429 481

Nivalan valtionosuudet ja verotulot

Nivala	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kunnallisverotulot	31 609 125	16 202 206	15 854 317	15 837 893	16 412 401	17 005 627
Kiinteistövero	2 631 929	2 555 163	2 575 064	2 595 200	2 615 577	2 636 197
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 318 824	1 574 739	1 436 860	1 490 647	1 535 366	1 581 427
Valtionosuudet (VM + OKM)	37 472 696	14 109 912	14 060 350	14 425 937	14 642 950	14 615 996
Veromenetysten kompensatio	6 471 530	1 952 343	1 952 343	1 952 343	1 952 343	1 952 343
Muutosrajoitin		648 350	218 869	218 869	218 869	218 869
Siirtymätasaus		-328 873	-472 724	-328 102	-184 536	-38 744
Koko maan korjaus			-577 454	-577 454	-384 970	-384 970
Valtionosuudet yhteensä	43 944 225	16 381 731	15 181 383	15 691 593	16 244 657	16 363 494
Verotulot yhteensä	36 559 878	20 332 108	19 866 240	19 923 740	20 563 344	21 223 251
Verorahoitus yhteensä	80 504 104	36 713 839	35 047 624	35 615 333	36 808 001	37 586 745

Soten siirtymätasaukset vuonna 2024 yhteensä 1 065 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2023. Vuosina 2024 – 2027 Nivala menettää valtionosuuksia 1 158 000 euroa siihen verrattuna että vuokrasopimusta ei muuteta

Yhteenvedo tilanteen arvioimiseksi

- Vuokrasopimuksen korotus vuonna 2022 korottaa vuoden 2022 sote-menoja mutta vaikutus vuonna 2022 kaupungin näkökulmasta +-0 kun tulo myös tulo kirjautuu kaupungille
- Valtionosuuksien laskennassa korotus tulee kuitenkin näkymään, koska sote-palveluluokalle kirjautuvat menot kasvavat vuokrasopimuksen korotuksen verran
- Valtionosuusleikkaus vuoden 2022 vuokrasopimuksen laskentatavasta riippuen vuosina 2024 – 2027 yhteensä 819 000 / 1 158 000 euroa
- Koska kaikissa vaihtoehdoissa Nivalan siirtymätasaus on vuonna 2027 lähes nolla euroa, näkyy pysyvä vaikutus vain muutosrajoittimessa ja pieneltä osin koko maan korjauksessa
- Vuonna 2027 ja siitä alkaen vaihtoehtojen ääripäiden erotus n. 222 000 euroa vuodessa.
- **HUOM. Vaikutus valtionosuuteen on pysyvä, vaikka vuokrasopimusta myöhemmin muutettaisiin Nivalalle epäedullisemmaksi. Vuokratason nostaminen tänä vuonna heikentää valtionosuuksia varmasti, mutta ei anna takuuta 3+1 kauden jälkeisestä vuokratasosta.**

FCG.

Kiitos!

Jussi Sallinen

Johtava konsultti

jussi.sallinen@fcg.fi

+358 41 730 8108

www.fcg.fi